

CYFARFOD	PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG AC ECONOMI
DYDDIAD	16 Hydref 2025
TEITL	Blaenraglen Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi 2025/26
PWRPAS YR ADRODDIAD	Cyflwyno rhaglen waith ddrafft y Pwyllgor ar gyfer 2025/26 i'w mabwysiadu
AWDUR	Bethan Adams, Ymgynghorydd Craffu

1. Rhoddwyd cyfle i holl aelodau'r Cyngor, aelodau cyfetholedig, Aelodau Cabinet, Penaethiaid Adran a'r cyhoedd i awgrymu eitemau posib i'w craffu yn ystod 2025/26.
2. Yng nghyfarfod anffurfiol y Pwyllgor ar 17 Gorffennaf 2025, ystyriwyd yr eitemau posib i'w craffu yn ystod 2025/26.
3. Darparwyd gwybodaeth am yr eitemau posib ymlaen llaw i aelodau'r pwyllgor. Roedd yr eitemau yn cynnwys rhai oedd wedi eu hawgrymu yng nghyfarfodydd cyswllt y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd gyda'r Penaethiaid Adran a'r Aelodau Cabinet perthnasol ac eitemau a graffwyd a oedd angen dilyniant. Yn ogystal â dwy eitem oedd wedi eu hawgrymu gan aelodau'r Cyngor.
4. Blaenoriaethwyd eitemau yn y cyfarfod gan gadw mewn cof pwrpas craffu yng Ngwynedd, sef:

CYFRANNU AT YRRU GWELLIANT MEWN GWASANAETHAU I BOBL GWYNEDD

Gwneir hyn yn adeiladol trwy:

- Ymchwilio i bryderon am ansawdd ein gwasanaethau
- Weithredu fel Ffrind Critigol yn sicrhau fod sylw priodol yn cael ei roi i lais y dinesydd
- Adnabod ymarfer da a gwendidau
- Dal y Cabinet a'i aelodau i gyfrif
- Adolygu neu graffu penderfyniadau neu weithredoedd nad ydynt yn gyfrifoldeb y Cabinet

5. Gofynnwyd i aelodau ystyried y ffactorau canlynol wrth flaenoriaethu eitemau:
 - ❖ *A yw'r mater yn effeithio trigolion Gwynedd?*
 - ❖ *A yw craffu yn gallu gwneud gwahaniaeth / cael dylanwad? (pobl / gwasanaeth / perfformiad)*
 - ❖ *A yw'r mater yn amserol i'w graffu?*

- ❖ *Ydi'r mater yn flaenoriaeth i'r Cyngor?*
- ❖ *A ydym yn glir beth ydym yn ceisio ei wella?*

6. Gwnaed ymgais i flaenoriaethu uchafswm o dair eitem fesul cyfarfod er mwyn sicrhau bod sylw teilwng yn cael ei roi i faterion a bod craffu yn gallu ychwanegu gwerth. Ni lwyddwyd i wneud hyn eleni gyda phedair eitem wedi ei raglennu ar gyfer bob cyfarfod. Roedd yr aelodau o'r farn bod yr eitemau a flaenoriaethwyd angen eu craffu yn ystod y flwyddyn. Disgwylir i bob aelod sicrhau eu presenoldeb ar gyfer sesiwn y bore a'r prynhawn.
7. Adnabuwyd 'Presenoldeb ac ymddygiad disgyblion yn ysgolion Gwynedd' a 'Gwasanaeth Gwella Ysgolion' fel eitemau i'w rhaglennu yn 2026/27.
8. Mae gwaith yr Ymchwiliad Craffu Trefniadau Diogelu mewn Ysgolion yn parhau. Roedd bwriad i gyflwyno adroddiad drafft terfynol yr ymchwiliad i gyfarfod y Pwyllgor ar 11 Rhagfyr 2025.
9. Mae'r angen i sicrhau bod llais disgyblion yn cael sylw haeddiannol fel rhan o'r ymchwiliad wedi ei bwysleisio gan aelodau'r ymchwiliad ynghyd â'r Bwrdd Rhaglen Cynllun Ymateb i Droseddu. Er mwyn sicrhau hyn, mae'n anrffod bydd yr amserlen o gyflwyno adroddiad terfynol drafft i'r Pwyllgor yn gorfod llithro.
10. Nid oes amheuaeth mai drwy gynnal gwaith trylwyr a chyflawn y bydd yr ymchwiliad craffu yn cael yr effaith fwyaf posib ar wella trefniadau diogelu mewn ysgolion gan wneud argymhellion sydd wedi eu llunio gan roi sylw dyledus a haeddiannol i lais y disgyblion.
11. Anelir at gyflwyno'r adroddiad drafft terfynol er ystyriaeth y Pwyllgor yng nghyfarfod 12 Chwefror 2026.
12. O ganlyniad i ail-raglennu adroddiad yr ymchwiliad craffu, mae angen addasu'r rhaglen waith a luniwyd yn y cyfarfod anffurfiol. Cysylltwyd gyda'r adrannau perthnasol o ran y posibilrwydd o ail-raglennu eitem o gyfarfod mis Chwefror i gyfarfod mis Rhagfyr. Derbyniwyd cadarnhad gan yr Adran Addysg bod modd symud yr eitem 'Strategaeth Addysg' i gyfarfod 11 Rhagfyr 2025.
13. Gweler ynghlwm fel atodiad i'r adroddiad, rhaglen waith ddrafft y Pwyllgor.
14. Mae'r blaenraglen craffu yn rhaglen fyw a fydd yn cael ei adolygu yn gyson yn ystod y flwyddyn i sicrhau bod y materion cywir yn cael sylw. Rhoddir ystyriaeth i flaenoriaethu materion a fydd yn codi yn ystod y flwyddyn e.e. materion yn codi wrth graffu perfformiad, eitemau ar flaenraglen y Cabinet a rhaglen waith y Cyngor mewn ymateb i'r Adolygiad Ymarfer Plant.
15. **Gofynnir i'r Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi fabwysiadu'r rhaglen waith ar gyfer 2025/26.**

BLAENRAGLEN DDRAFFT PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG AC ECONOMI 2025/26

Dyddiad	Eitemau	Rheswm dros graffu
19/6/25	- Adroddiad Grŵp Tasg a Gorffen Polisi Iaith Addysg Drafft - Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Addysg - Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Economi - Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Cyllid - Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Gwasanaethau Corfforaethol a Chyfreithiol a'r Gymraeg	Grŵp Tasg a Gorffen
		Craffu perfformiad adrannau'r Cyngor
16/10/25	- Strategaeth Economi Gwynedd - Cyfundrefn Addysg Drochi - Strategaeth Caffael - Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Gwasanaethau Corfforaethol a Chyfreithiol a'r Gymraeg	Blaengraffu / Cynllun Strategol
		Cynllun y Cyngor 2023-28 – Gwynedd Gymraeg
		Blaengraffu / Cynllun y Cyngor 2023-28 – Gwynedd Lewyrchus
		Craffu perfformiad adrannau'r Cyngor
11/12/25	- Strategaeth Addysg - Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Addysg - Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Economi - Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Cyllid	Blaengraffu / Cynllun y Cyngor 2023-28 – Gwynedd Yfory
		Craffu perfformiad adrannau'r Cyngor
12/2/26	- Adroddiad Ymchwiliad Craffu Trefniadau Diogelu mewn ysgolion - Cludiant Addysg - Ardoll Twristiaeth - Budd y Cynllun Twf i Wynedd	Ymchwiliad Craffu
		Gorwariant yn y maes
		Effaith ar Wynedd
		Mater yn codi o graffu perfformiad

23/4/26	• Cynllun Digidol 2023-28 • Bwrlwm Canol Tref • Prosiect Datblygu Economi Gwynedd • Cwricwlwm i Gymru: Y Cod Addysg Cyd-Berthynas a Rhywioldeb a pherthnasau iach	Cynllun y Cyngor 2023-28 – Gwynedd Effeithlon
		Dilyniant / Cynllun y Cyngor 2023-28 – Gwynedd Lewyrchus
		Dilyniant / Cynllun y Cyngor 2023-28 – Gwynedd Lewyrchus
		Dilyniant yn dilyn craffu yng nghyfarfod 20 Hydref 2022

Eitemau i'w rhaglennu yn 2026/27 - Presenoldeb ac ymddygiad disgyblion yn ysgolion Gwynedd, Gwasanaeth Gwella Ysgolion